

1. táblázat. A magánerdő-tulajdonosok létszámának és erdőtulajdonuk területének eloszlása a szerzési módok és az összes erdőtulajdonuk mérete szerint. (A 0% értékek 0,5%-nál kisebb adatok kerekítéséből adódnak.)

Jellemző szerzési módok	Összes erdőtulajdon mérete						Összesen		
	1 ha alatt		1–50 ha		50 ha felett		Fő	Ter.	
	Fő	Ter.	Fő	Ter.	Fő	Ter.	Fő	Ter.	
Passzív	Privatizáció	32%	4%	8%	14%	0%	0%	41%	18%
	Öröklés	31%	4%	6%	9%	0%	0%	36%	13%
	Ajándékozás	3%	1%	2%	4%	0%	1%	4%	6%
	Összesen	65%	8%	16%	27%	0%	2%	81%	37%
Aktív	Kereskedő	0%	0%	1%	2%	0%	1%	1%	3%
	Vásárló	4%	1%	7%	33%	0%	18%	11%	53%
	Összesen	4%	1%	7%	35%	0%	19%	12%	55%
Egyéb	5%	1%	3%	7%	0%	1%	7%	8%	
Összesen	74%	10%	26%	68%	0%	22%	100%	100%	

magas, a területben mért erdőforgalom szempontjából nagyobb szerephez jutnak azok, akik vásárolnak, vagy akár később el is adják az erdejüket.

Azok, akik legalább egyszer vásároltak már erdőtulajdonost az erdőterület több mint felét birtokolják, tulajdonuk mérete pedig jellemzően 1 hektár felett

van. Az erdőterületet vásárló és azt később értékesítő tulajdonosok aránya mind a létszámuk, mind a jelenlegi erdőterületük tekintetében is csupán 1–3% (1. táblázat).

Ne feledjük azonban, hogy bármilyen szempont szerint is képezzünk csoportokat, bármire is számolunk statisztikákat és mutatókat, e számok mögött emberek és családok vannak. Számukra a sok és kevés, a kicsi és a nagy nem ágazati kérdés, hanem a saját nézőpontjaik szerint értelmezhető. Minden tulajdonost, a tulajdonukhoz fűződő jogait és az ezekkel kapcsolatos szándékaikat tiszteltetni kell tartani.

A cikkben szereplő vizsgálatról részletesen az Erdészettudományi Közleményekben tájékozódhat. 🌿

Az örvös galamb mint erdészeti kártevő

Az örvös galamb a legnagyobb európai vadgalambfaj, testtömege megközelíti a 0,5 kg-ot. Testét kékszürke tollazat borítja. Felismerését a méretén kívül megkönnyíti, hogy nyakának két oldalán egy-egy fehér folt látható. Szárnyát széles fehér szárnyfolt díszíti, ez különösen röptében feltűnő. Hazánkban a sík- és dombvidéki erdők, erdőfoltok, fasorok, parkok gyakori költő madara.

Először Nyugat-Európában figyelték meg urbanizációját, amely az utóbbi évtizedekben, hazánkban is tapasztalható. Ezzel egyidejűleg állománya érezhetően emelkedő tendenciát mutat. A becslések szerint hazai állománya 100 000 pár feletti. Általában évente kétszer költ. Vonuló faj, amely márciustól október végéig tartózkodik hazánkban, időnként azonban áttelel. Vadászható faj.

Tápláléka más galambfajokhoz hasonlóan elsősorban különböző magvakból áll. Élőhelyétől függően jelentős a gyommagfogyasztása. Emellett mindenféle egyéb növényi eleséget elfogyaszt, így többek között fák rügyeit és terméseit. A mezőgazdaságban tavasszal és ősszel a gabonaszemek és csírázó magvak felszedésével helyenként érzékeny károkat okozhat.

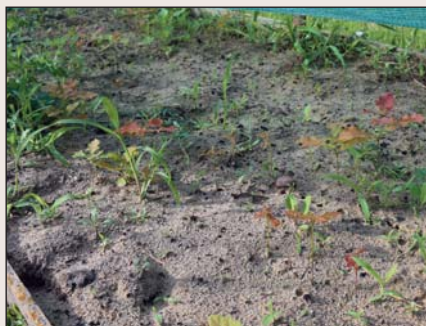
Az erdőkben, különösen tőlünk északra egyik legkedveltebb tápláléka a fenyőfélék magja. Ezt nem csak a földről szedi fel, hanem ügyesen egyensúlyozva képes a tobozokból is kiszedni.

Kora tavasszal szívesen csipdesi le a fák, cserjék rügyeit. Ősszel, élőhelyétől függően nagy mennyiségben fogyaszt-

hat bükk- és tölgyemléket. Ez utóbbiakról az elmúlt évtizedek hazai szakirodalmában semmit nem ír. Györfi János még 1963-ban megjelent *Erdővédelemtan* munkájában viszont az alábbiakat írja: „Az örvös galamb ősszel tölgy- és bükkemléket is fogyaszt, tavasszal pedig ezeknek bősos csíranövényeit csipdesi le. Éppen ezért erdészeti tekintetben helyenként érezhető károkat okoz.”

2020 tavaszán, a KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt. Innovációs Központjának telephelyén, városias környezetben a becsléseink szerint 6-10 pár örvös galamb kezdte meg a költését.

Eleinte a madarak semmilyen jellegű kárt nem okoztak, többnyire a tyúkhúr

zöld hajtásaival táplálkoztak. Később, a költési időszak előrehaladtával táplálkozási szokásaik megváltoztak. Ekkor észleltük először, hogy jelentős károkat okoztak a telephelyen található kísérleti csemetekert vetéseiben, valamint a telephelyen lévő gyümölcsfákon is.

A vetések közül elsősorban a nagyobb méretű, már csírázásnak indult magokat (pl. kocsányos tölgy, amerikai vasfa) szedték ki a földből. Egy pár károsítása során, egyetlen alkalommal akár 10-20 db csírázó magot is kihúzott a földből, végighaladva a sorokon. Néhány nap alatt szinte végig „kapálták” a galambok a bevetett területet, miközben több száz csírázó magot szedtek ki. A fentiek mellett a telephelyen lévő gyümölcsfák természetesen is jelentős károkat okoztak. Az itt található meggy- és cseresznyefák termésének nagyobb részét megették a fákról, a maradékot pedig leverték. Kártételük során sok esetben a gyümölcsök húsának csak egy részét fogyasztották el.

Csemetekerti kártétele ellen több védekezést is kipróbáltunk, azonban egyik sem minősült hatékonynak. A madáríjlesztő alatt békésen szedegettek tovább a magokat, míg a raschel hálós takarás alá bebújtak és ugyanúgy folytatták táplálkozásukat. Györfi János védekezésül szintén takarást javasolt, vagy a galambok kipusztítását. Ez utóbbit, a vadászhatóság ellenére sem, a városi környezet nem teszi lehetővé.

Szöveg és kép: **Dr. Andrési Dániel** okl. erdőmérnök,
Andrési Pál okl. erdőmérnök